UFÜ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER DERGİSİ
FIU JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES

e-ISSN: 3062-2123
Journal of Academic Social Studies - JOSSH / Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi - SOBED Vol./Cilt: 2/ Issue/Sayı: 4, Temmuz/ July 2026

DOI:10.29329/ufusobed.*2026.1465.3*

Araştırma Makalesi/
Research Article

Geliş/Recevied
11.03.2026
Kabul/Accepted:
26.06.2026

Gözde Erkin

Dr. Öğr. Üyesi Uluslararası Final Üniversitesi, Hukuk Fakültesi Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Anabilim Dalı, Girne, K.K.T.C./
gozde.erkin@final.edu.tr
Final International University, Faculty of Law, Department of Philosophy and Sociology of Law, Kyrenia, T.R.N.C.
ORCID ID: 0000-0002-5407-6356

Metadata from Crossref

SCREENED BY iThenticate Professional Plagiarism Prevention

OPEN ACCESS

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Yargı Etiği

Öz

Bu çalışma, Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yargı sistemlerinde yargı etiğinin gelişimini, mevcut yasal düzenlemeleri ve uygulama alanlarını karşılaştırmalı bir perspektifle incelemeyi amaçlamaktadır. Adaletin tecellisinde hukuki bilginin yanı sıra etik değerlerin korunması, yargıya olan güvenin inşası için temel bir zorunluluktur. Türkiye'de yargı etiği, özellikle Bangalor Yargı Etiği İlkeleri temelinde şekillenmiş; Yargıtay Yargı Etiği İlkeleri ve Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından yayınlanan Türk Yargı Etiği Bildirgesi ile kurumsallaşmıştır. Bu düzenlemeler bağımsızlık, tarafsızlık, dürüstlük ve mesleğe yaraşırlık gibi evrensel değerleri somutlaştırmaktadır. KKTC yargı sisteminde ise, İngiliz hukuk geleneğinin etkisi ve nısfet ilkeleri, etik standartların belirlenmesinde özgün bir yapı oluşturmaktadır. KKTC Anayasası ve 9/76 Sayılı Mahkemeler Yasası uyarınca yargıçların bağımsızlığı ve tarafsızlığı anayasal güvence altındadır. Çalışmamızda, her iki ülkedeki etik kuralların benzerlikleri ve farklılıkları analiz edilerek; yargı bağımsızlığının korunması, adil yargılanma hakkının güçlendirilmesi ve etik ihlallere karşı denetim mekanizmalarının etkinliği tartışılmaktadır. Her iki hukuk düzeninde de yargı etiğinin sadece mesleki bir kural bütünü değil, yargı görevinin onuruna yaraşır bir yaşam biçimi olduğu vurgulanmaktadır.

Anahtar sözcükler: *yargı etiği, bağımsızlık, tarafsızlık, bangalor ilkeleri, Türk yargı etiği bildirgesi*

Judicial Ethics in Türkiye and the Turkısh Republic of Northern Cyprus

Abstract

This study aims to examine the development of judicial ethics, current legal regulations, and application areas within the judicial systems of Türkiye and the Turkish Republic of Northern Cyprus from a comparative perspective. Beyond legal knowledge, the preservation of ethical values in the administration of justice is a fundamental necessity for building public trust in the judiciary. In Türkiye, judicial ethics have been shaped primarily based on the Bangalore Principles of Judicial Conduct and institutionalized through the Judicial Ethics Principles of the Court of Cassation and the Declaration of Ethics of the Turkish Judiciary published by the Council of Judges and Surveyors. These regulations embody universal values such as independence, impartiality, integrity, and propriety.In the TRNC judicial system, the influence of the English legal tradition and the principles of equity form a unique structure in determining ethical standards. Under the TRNC Constitution and the Courts Law, the independence and impartiality of judges are under constitutional guarantee. This study analyzes the similarities and differences in ethical codes in both countries, discussing the protection of judicial independence, the strengthening of the right to a fair trial, and the effectiveness of oversight mechanisms against ethical violations. It emphasizes that in both legal systems, judicial ethics is not merely a set of professional rules, but a way of life befitting the honor of the judicial profession.

Keywords: *Judicial ethics, independence, impartiality, bangalore principles, declaration of ethics of the Turkish judiciary*

Giriş

Hukuk devleti ilkesinin somutlaştığı en hayati alan olan yargı erki, toplumun adalet ihtiyacını karşılarken sadece pozitif hukuk metinleriyle değil, aynı zamanda bu metinlere can veren etik değerlerle kaimdir. Adaletin tecellisi, sadece doğru kanun maddesinin bulunması değil, o maddeyi uygulayan iradenin toplum nezdinde uyandırdığı güvenle doğrudan ilintilidir. Bu bağlamda yargı etiği, yargı mensuplarının mesleki icralarında ve sosyal yaşamlarında uymaları gereken ahlaki prensipler bütününü ifade eder. Etik, hukukun bittiği yerde başlayan bir lüks değil; aksine hukukun meşruiyet zeminini oluşturan, yargı bağımsızlığını dış müdahalelere karşı koruyan en güçlü içsel zırhtır.

Tarihsel süreçte yargı etiği, yargıcın kişisel erdeminden kurumsal bir hesap verebilirlik mekanizmasına evrilmiştir. Modern dünyada bu evrimin en somut referans noktası, 2002 yılında Birleşmiş Milletler nezdinde kabul edilen Bangalor Yargı Etiği İlkeleri'dir. Bu ilkeler; bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk, dürüstlük, eşitlik, ehliyet ve liyakat gibi kavramları evrensel standartlar olarak tanımlamıştır. Günümüzde bir yargı sisteminin kalitesi, sadece kararların hızıyla değil, bu evrensel etik standartlara ne ölçüde sadık kaldığıyla ölçülmektedir. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, kendi özgün hukuk gelenekleri içerisinde bu küresel standartları içselleştirme ve uygulama noktasında farklı ancak birbirini tamamlayan süreçlerden geçmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti perspektifinden bakıldığında, yargı etiği meselesi son yirmi yılda stratejik bir reform alanına dönüşmüştür. Türkiye, Avrupa Birliği uyum süreçleri ve Yargı Reformu Strateji Belgeleri çerçevesinde yargıya olan kamuoyu güvenini en üst seviyeye çıkarmayı hedeflemiştir. Bu çabaların en somut meyvesi, 2019 yılında Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK) tarafından ilan edilen Türk Yargı Etiği Bildirgesi olmuştur. Bu bildirge, yargı mensupları için sadece bir tavsiye metni değil, mesleki kimliğin inşasında pusula görevi gören bir "kodifikasyon" başarısıdır. Türkiye'de etik, disiplin hukukuyla iç içe geçmiş, hesap verebilir bir yargı düzeninin sacayağı olarak konumlandırılmıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ise, hukuk coğrafyasındaki özgün konumuyla dikkat çekici bir model sunmaktadır. Kıbrıs Türk hukuku, İngiliz sömürge döneminden tevarüs eden İngiliz Common Law geleneği ile Kıta Avrupası hukuk sisteminin unsurlarını

harmanlayan hibrit bir yapıya sahiptir. KKTC yargı sisteminde etik, yazılı kurallardan ziyade, İngiliz hukukunun "Equity" (Nısfet/Hakkaniyet) ilkeleri ve yüksek mahkemenin on yıllara dayanan köklü içtihat kültürüyle şekillenmiştir. KKTC Anayasası ve 9/76 Sayılı Mahkemeler Yasası uyarınca tesis edilen Yüksek Adliye Kurulu, yargı bağımsızlığının ve etik denetimin en üst otoritesidir. Adanın küçük toplum yapısı ve "herkesin birbirini tanıması" gerçeği, yargıçların tarafsızlığı ve sosyal mesafesi konusundaki etik beklentileri daha hassas ve hayati bir noktaya taşımaktadır.

1. Hukuk'ta Etik ve Yargı Etiği İlişkisi

1.1 Etik Kavramı

Etik, en yalın tanımıyla insan davranışlarının temelindeki "iyi" ve "kötü" ayrımını inceleyen felsefe disiplinidir. Günlük dilde sıklıkla moral (ahlak) kavramıyla karıştırılsa da, etik aslında ahlaki değerlerin üzerine inşa edilen teorik bir üst bakıştır[1]. Bu kavram, bireyin sadece ne yaptığıyla değil, bu eylemi hangi evrensel ilkeler doğrultusunda gerçekleştirdiğiyle de ilgilenir[2]. Modern dünyada etik, sadece bireysel bir vicdan meselesi olmaktan çıkmış; iş dünyasından yapay zekaya kadar geniş bir alanda normatif standartlar bütünü haline gelmiştir[3]. Dilimize Fransızca "éthique" kelimesinden geçen etik kavramı; ahlak bilimi ya da meslek gruplarının uyması gereken davranış kuralları olarak tanımlanır. Temelde, bireyler arası iletişimdeki tutumları "iyi-kötü" veya "doğru-yanlış" süzgecinden geçirerek değerlendirir. Kökeni Yunanca "ethos" kelimesine dayanan bu kavram, tarih boyunca farklı filozoflarca yorumlanmıştır. Platon'a göre etik, en yüksek iyiye ulaşma çabası ve mutluluğun asıl kaynağıdır. Kant'a göre etik, ahlak yasasına uygun hareket ederek en üst erdeme ulaşmaktır[4]. Farabi'ye göre ise, kişinin ahlaklı eylemlerde bulunması, onu gerçek mutluluğa ulaştırır[5].

Geleneksel yaklaşımların ötesinde etik, günümüzde bireysel eylem planlarından ziyade toplumsal bir uzlaşı zemini olarak kabul edilmektedir. İnsan eylemlerinin

[1] İ. P. Aydın, **Etik ve Ahlak: Kavramsal Bir Analiz,** Ankara, Bilge Yayınları, 2021, s. 45.
[2] İoanna Kuçuradi, **Etik,** Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara, 2010, s. 12, 14.
[3] A. Cevizci, **Etik: Ahlak Felsefesi,** İstanbul, Say Yayınları, 2014, s. 88.
[4] O. Ürek, "Kant'ta Etik Değerler Olarak Özgürlük ve Saygı", **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,** 2007, s. 192; I. Kant, **Groundwork of the Metaphysics of Morals,** Cambridge University Press, 1998, p. 30, 33.
[5] H. H. Bircan, "Fârâbî'nin Ahlâk Felsefesinde Değerlerin Kaynağı Sorunu", **Değerler Eğitimi Dergisi,** 2015, s. 395.

gerekçelendirilmesi aşamasında etik, "Doğru olan nedir?" sorusuna sadece sezgisel değil, rasyonel bir temelde yanıt arar. Bu bağlamda, deontolojik etik anlayışı eylemin sonucundan ziyade ödev ve kurallara bağlılığı savunurken; faydacı yaklaşım, en fazla sayıda insan için en büyük mutluluğu sağlayan eylemi "iyi" olarak nitelendirir[6].

Öte yandan, teknolojik dönüşümle birlikte etik kavramı dijital ve küresel bir boyut kazanmıştır. Veri gizliliği, algoritmik taraflılık ve çevre etiği gibi alanlar, klasik etik teorilerinin modern sorunlara uyarlanmasını zorunlu kılmıştır. Bu yeni dönemde etik, statik bir kurallar listesi olmaktan çıkıp; sürekli değişen dünya koşullarında insan onurunu ve adaleti korumayı amaçlayan dinamik bir karar alma mekanizmasına dönüşmüştür[7].

1.2. Hukuk ve Etik

Hukuk ve etik, toplumsal düzeni sağlayan iki temel kural sistemi olarak birbirleriyle derin ve sarsılmaz bir ilişki içerisindedir. Her iki disiplin de insan davranışlarını düzenlemeyi, adaleti tesis etmeyi ve toplumsal barışı korumayı amaçlar. Ancak etik, bireyin iç dünyasına ve vicdanına hitap eden subjektif ve evrensel ilkeler bütünü iken; hukuk, devlet gücüyle desteklenen, somut ve yazılı müeyyideler sistemidir[8]. Bir eylemin hukuka uygun olması onun her zaman etik olduğu anlamına gelmeyeceği gibi, etik dışı her davranışın da hukuk tarafından cezalandırılması mümkün değildir.

Tarihsel süreçte hukuk sistemlerinin meşruiyeti, büyük ölçüde etik değerlere dayanmıştır. "Hukuk, ahlakın asgarisidir" görüşü, hukuk kurallarının temelinde yatan etik özü ifade eder[9]. Bir yasa, toplumun genel etik algısından ve adalet idealinden koptuğunda, sadece bir zorlama aracına dönüşme riskiyle karşı karşıya kalır. Bu noktada hukuk, etik değerleri toplumsal bir sözleşme haline getirerek onları herkes için bağlayıcı ve öngörülebilir bir forma sokar[10].

Hukuk ve etik arasındaki en belirgin fark, yaptırım mekanizmasında ortaya çıkar[11]. Etik kurallarının ihlali genellikle vicdan azabı veya toplumsal dışlanma gibi manevi sonuçlar

[6] A. Pieper, **Etiğe Giriş,** İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2012, s. 112.
[7] D. Özlem, **Etik: Ahlak Felsefesi,** İstanbul, İnkılap Kitabevi, 2004, s. 205; L. Floridi, **The Ethics of Information,** Oxford University Press, 2013, p. 74.
[8] A. İnam, **Hukuk ve Etik: Bir Karşılaştırma Denemesi,** Ankara, Vadi Yayınları, 2005, s. 72.
[9] L. L. Fuller, **The Morality of Law,** Yale University Press, 1969, p. 33.
[10] B. Akarsu, **Ahlak Öğretileri,** İstanbul, Remzi Kitabevi, 1998, s. 54.
[11] H. L. A. Hart, **The Concept of Law,** Oxford University Press, 2012, p. 185, 200.

doğururken, hukuk kurallarının ihlali hapis veya para cezası gibi devlet eliyle uygulanan maddi cebirle sonuçlanır. Bununla birlikte, Ronald Dworkin gibi düşünürlerin savunduğu üzere, hukuk yorumu özünde yasayı "olabileceği en iyi haliyle" sunmaya çalışan etik bir çabadır[12].

Günümüzde profesyonel yaşamda bu iki kavram mesleki etik ilkeleri ve disiplin hukuku çerçevesinde iç içe geçmiştir. Örneğin tıp veya hukuk gibi mesleklerde, sadece kanunlara uymak yeterli görülmez, aynı zamanda mesleğin onurunu koruyan etik standartlara sadakat beklenir[13]. Bu noktada etik, hukukun henüz ulaşamadığı veya gri bıraktığı alanlarda bireye yol gösteren bir fener görevi görür. Hukuk yavaş değişen bir yapıya sahipken, etik daha esnek ve gelişen toplumsal bilince daha hızlı uyum sağlayan bir yapıdadır[14].

Etik ve hukuk birbirinin alternatifi değil, birbirini tamamlayan unsurlardır. Sağlıklı bir toplum yapısında hukuk, etik değerlerden beslenerek güçlenir; etik ise hukuki güvence altına alınan haklar sayesinde pratik bir karşılık bulur[15]. Adalet, ancak bu iki alanın uyum içinde çalıştığı bir zeminde gerçek anlamını kazanır. Hukuki normların etik bir temele oturması, yasaların sadece "itaat edilen" değil, "saygı duyulan" kurallar olmasını sağlar. Bu doğrultuda, toplumsal huzur ve adaletin tesisi için hukuk ile etik bütünleşik bir biçimde hareket eder. Yasaların dönemden döneme ve bölgeden bölgeye farklılık göstermesi, bu iki kavram arasındaki temel ayrımı oluşturur. Bu değişkenliğin kaynağı, insan ihtiyaçlarının ve toplumsal bakış açılarının zamanla dönüşüme uğramasıdır. Buna tezat olarak etik, daha evrensel bir nitelik taşıyarak zaman ve mekân sınırlarını aşan bir yapı sergiler. Toplumda sükuneti ve nizamı kurma görevi, hukukun ahlaki çizgiden sapmasını önlemekle kalmaz; aynı zamanda etik değerlerin geniş bir perspektifle kanunlara dahil edilmesine imkân tanır[16].

Bu gerekçelerden hareketle, hukuk etiğinin aslında temel hak ve özgürlüklerin de güvencesi olduğu söylenebilir. Hem etik hem de hukuk, hem bireysel hem de toplumsal düzeyde ideal ve doğru olanı gerçekleştirmeyi hedefler. Hukuk kuralları özünde yazılı

[12] R. Dworkin, **Law's Empire,** Harvard University Press, 1986, p. 410.
[13] E. E. Hirsch, **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Dersleri,** Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2011, s. 145.
[14] A. Pieper, **a.g.e.,** s. 156.
[15] P. Singer, **Practical Ethics,** Cambridge University Press, 2011, p. 5, 12.
[16] Y. Işıktaç, "Hukuk, Etik İlişkisinde Yeni Gelişmeler", **Journal of Istanbul University Law Faculty,** 2000, s. 3,14.

hale getirilmiş normlar olduğu için, bunlara bir anlamda resmi etik kuralları demek mümkündür[17].

1.3. Etik ve Yargı Etiği

Genel etik teorilerinin hukuk pratiğine yansıması olan yargı etiği, adaletin sadece dağıtılmasını değil, aynı zamanda bu sürecin toplum nezdinde "adil" olarak görünmesini sağlayan değerler manzumesidir. Yargı etiği, hakimin sadece kanunlara bağlılığını değil, aynı zamanda tarafsızlık, dürüstlük ve ehliyet gibi temel erdemleri içselleştirmesini gerektirir[18]. Bu bağlamda yargı etiği, yargı organının bağımsızlığını koruyan ahlaki bir zırh işlevi görür. Hakim, önüne gelen uyuşmazlıkta sadece pozitif hukuk kurallarını uygulamakla kalmaz; aynı zamanda bu kuralları toplumun adalet duygusunu zedelemeyecek şekilde, etik bir süzgeçten geçirerek hayata geçirir[19].

Yargı etiğinin küresel ölçekteki en temel dayanağı olan Bangalor Yargı Etiği İlkeleri, tarafsızlık ve bağımsızlık kavramlarını bir hakimin ayrılmaz parçası olarak tanımlar[20]. Bir yargıcın tarafsızlığı, sadece dava sonuçlanırken değil, tüm yargılama süreci boyunca sergilediği tutum ve davranışlarla tezahür etmelidir[21]. Eğer toplumda yargının tarafsızlığına dair bir şüphe uyanırsa, hukukun üstünlüğü ilkesi ciddi bir sarsıntıya uğrar. Bu nedenle yargı etiği, hakimin özel yaşamından mesleki faaliyetlerine kadar uzanan geniş bir sorumluluk alanını kapsar. Yargı etiği, hukuk devletinin ontolojik bir gerekliliğidir. Yargıçların etik ilkelere sıkı sıkıya bağlı kalması, yargı kararlarının toplumsal meşruiyetini artırırken; bireylerin devlete ve hukuka olan güvenini de pekiştirir[22]. Adalet sistemi, ancak etik standartlarla tahkim edildiğinde "hak dağıtan" bir mekanizma olma niteliğini koruyabilir[23].

2. Yargı Etiği Ve Uluslararası Normlar

2.1.Yargı Etiği

[17] H. K. Özdemir, **Türkiye'de Yargı Etiği İlkeleri ve Vatandaşların Yargı Etiği Algısı,** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2023, s. 24.
[18] D. Özlem, **a.g.e.,** s. 182.
[19] R. Dworkin, **a.g.e.,** p. 410.
[20] Bangalor Yargı Etiği İlkeleri, 2002, (Çevrimiçi) https://www.yargitay.gov.tr/documents/ek1-1612425208.pdf, E.T.: 01.04.2026.
[21] N. Öktem, **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,** İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012, s. 215.
[22] İoanna Kuçuradi, **a.g.e.,** s. 98.
[23] M. J. Sandel, **Justice: What's the Right Thing to Do?,** Farrar, Straus and Giroux, 2009, p. 167.

Yargı etiği, sadece bir meslek ahlakı meselesi değil, aynı zamanda demokratik bir hukuk devletinde yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının en güçlü içsel güvencesidir. Hukuk kuralları "dışsal" bir zorlama içerirken, etik kurallar yargıcın vicdani muhakemesine ve mesleki onuruna hitap eden "içsel" denetim mekanizmalarıdır[24]. Bu bağlamda yargı etiği, yargıcın sadece karar verme anındaki tutumunu değil, sosyal yaşamındaki davranışlarını, siyasi duruşunu ve hatta teknoloji kullanımı gibi modern alanlardaki tavırlarını da kapsayan geniş bir disiplindir. Uluslararası alanda yargı etiğinin anayasası olarak kabul edilen Bangalor Yargı Etiği İlkeleri, bu disiplini altı temel değer üzerine inşa etmiştir: Bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk, dürüstlük, eşitlik, ehliyet ve liyakat. Bu ilkeler, hem Türkiye'deki hem de KKTC'deki modern etik düzenlemelerin ana kaynağını oluşturmaktadır. Özellikle "tarafsızlık" ilkesi, sadece gerçekte tarafsız olmayı değil, aynı zamanda dışarıdan bakıldığında da tarafsız görünmeyi zorunlu kılar[25].

2.2. Uluslararası Normlar

Yargı etiği tartışmalarında üzerinde durulması gereken en kritik husus, "bağımsızlık" ve "hesap verebilirlik" arasındaki hassas dengedir. Geleneksel hukuk anlayışında yargı bağımsızlığı, yargıcın her türlü dış etkiden azade olması şeklinde tanımlanırken; modern etik kuramları, bu bağımsızlığın bir "keyfiyet alanı" yaratmaması gerektiğini savunur[26]. Bu noktada etik kodlar, yargıcın kararlarındaki subjektif unsurları minimize eden ve toplumun yargıya olan güvenini konsolide eden bir şeffaflık aracı işlevi görür. Özellikle Türkiye gibi kodifikasyon geleneğine sahip ülkelerde, etik ilkelerin yazılı hale getirilmesi, yargıcın öngörülebilirliğini artırarak hukuki güvenliğe hizmet etmektedir[27].

Öte yandan, tarafsızlık kavramı etik bağlamda iki boyutta ele alınmaktadır: Öznel tarafsızlık ve nesnel tarafsızlık. Öznel tarafsızlık, yargıcın iç dünyasında hiçbir ön yargı taşımamasını ifade ederken; nesnel tarafsızlık, yargıcın üçüncü taraflar nezdinde şüphe uyandıracak hiçbir ilişki veya tutum içinde olmamasını gerektirir[28]. KKTC yargı

[24] İoanna Kuçuradi, **a.g.e.,** s. 42.

[25] Sibel İnceoğlu, **Yargı Etiği,** Adalet Yayınevi, Ankara, 2021, s. 115, 118.

[26] Zeki Hafızoğulları, "Hukuk Devleti ve Yargı Etiği", **Ankara Barosu Dergisi,** Sayı 4, 2012, s. 89.

[27] Türk Yargı Etiği Bildirgesi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kararları, (Çevrimiçi) https://www.yargitay.gov.tr/documents/ek1-1573198810.pdf, E.T.: 02.04.2026.

[28] Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Piersack v. Belgium, Başvuru No: 8692/79, 1982, (Çevrimiçi) https://insanhaklari.gen.tr/Metin.aspx?id=1093&d=T, E.T.: 05.04.2026.

sisteminde, İngiliz hukuk geleneğinden tevarüs eden "Nemo iudex in causa sua" (Kimse kendi davasının yargıcı olamaz) ilkesi, bu nesnel tarafsızlığın en katı uygulandığı alanlardan biridir. Küçük toplumlarda sosyal ilişkilerin yoğunluğu, yargıçların sosyal izolasyonunu değil, "mesafeli nezaket" ve "etik farkındalık" ile hareket etmelerini zorunlu kılmaktadır[29].

Modern yargı etiğinin bir diğer boyutu da "dürüstlük ve doğruluk" ilkesidir. Bu ilke, yargıcın sadece kürsüdeki davranışlarını değil, özel hayatındaki mali disiplinini, nezaketini ve entelektüel dürüstlüğünü de kapsar. Bangalor İlkeleri'ne göre, bir yargıcın davranışları "sıradan bir vatandaşın üzerinde" bir titizlik içermelidir. Türkiye'deki Türk Yargı Etiği Bildirgesi, bu doğrultuda yargıçların teknoloji kullanımı ve sosyal medya paylaşımları konusunda da rehber ilkeler sunarak, dijital dünyada yargı onurunun nasıl korunması gerektiğine dair yeni bir perspektif geliştirmiştir[30].

Ehliyet ve liyakat ilkeleri, etik tartışmalarının teknik yönünü oluşturur. Bir yargıcın mesleki bilgi birikimini sürekli güncel tutmaması, güncel hukuki gelişmeleri takip etmemesi veya yargılama sürecini makul sürede bitirememesi, sadece usul hukuku hatası değil, aynı zamanda etik bir sorumluluk ihlalidir[31]. Zira adaletin gecikmesi veya niteliksiz kararlar üretilmesi, bireylerin hak arama özgürlüğünü zedeleyen bir etik sapmadır. Hem Türkiye hem de KKTC hukuk sistemlerinde, sürekli eğitim ve performans denetimi, bu etik değerin hayata geçirilmesinde kritik rol oynamaktadır. Yargı etiğinin dijital çağda karşı karşıya kaldığı en yeni meydan okuma, sosyal medya kullanımı ve dijital ayak izi meselesidir. Bir yargıcın ifade özgürlüğü ile makamının gerektirdiği vakur duruş arasındaki çizgi, etik kuralların en hassas uygulama alanlarından birini teşkil etmektedir. Türkiye'deki Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından yayımlanan rehber ilkeler, yargıçların dijital platformlarda tarafsızlıklarını şüpheye düşürecek paylaşımlardan kaçınmalarını emrederken; KKTC yargı pratiğinde, "yargıcın sessizliği" geleneği, sosyal medyanın kamusal alanında da bir otokontrol mekanizması olarak varlığını sürdürmektedir[32]. Dijital dünyadaki bir

[29] Taner Erginel, **Kıbrıs Türk Hukuk Sistemi ve Yargı Bağımsızlığı,** Lefkoşa, 2005, s. 142.

[30] Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Yargı Etiği İlkelerine İlişkin Şeref, (Çevrimiçi) https://www.unodc.org/, E.T.: 05.04.2026.

[31] Metin Feyzioğlu, **Yargı Etiği ve Adil Yargılanma,** Ankara, Adalet Yayınevi, 2018, s. 210.

[32] Arzu Işık, "Sosyal Medya ve Yargı Etiği: Hakimlerin İfade Özgürlüğü Üzerine Bir İnceleme", Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2020, s. 74.

"beğeni" veya "paylaşım", yargıcın bir davadaki ihsas-ı rey sınırını ihlal etmesine yol açabilecek etik bir risk alanı olarak tanımlanmaktadır[33].

Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri, yargı etiğinin "yargısal dokunulmazlık" kavramıyla çatışmadığı, aksine onu tamamladığı bir düzleme evrilmiştir. Modern etik anlayışı, yargısal bağışıklığın yargıca verilmiş kişisel bir imtiyaz değil, toplumun adalet hizmetine duyduğu güveni korumaya yönelik işlevsel bir araç olduğunu savunur[34]. Etik ihlallerin denetimi için oluşturulan mekanizmalardan olan Türkiye'de HSK ve KKTC'de Yüksek Adliye Kurulu'nun yapısal bağımsızlığı, etik kuralların kağıt üzerinde kalmaması için ön koşuldur. Özellikle yargı mensuplarının mal beyanlarının düzenli denetimi ve hediye alma yasağı gibi somut kurallar, dürüstlük ilkesinin soyut bir kavramdan çıkarılıp denetlenebilir bir norma dönüşmesini sağlamıştır[35].

Yargı etiği eğitimi, etik bilincin sadece mevzuatla değil, bir meslek kültürü olarak yerleşmesinde kritik bir öneme sahiptir. Türkiye'de Türkiye Adalet Akademisi
si müfredatında etik derslerinin ağırlığının artırılması, genç hakim ve savcı adaylarının mesleğe bu vizyonla başlamasını hedeflemektedir[36]. KKTC'de ise, usta-çırak ilişkisine dayanan ve İngiliz Baro geleneklerinden izler taşıyan meslek içi etkileşim, etik değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında doğal bir okul işlevi görmektedir. Her iki sistemde de nihai hedef, yargı mensubunun sadece "kanuna uygun" değil, "etik olarak kusursuz" kararlar üreterek toplumsal barışa hizmet etmesini sağlamaktır[37].

3. Türkiye ve KKTC'de Yargı Etiği

Yargı etiğinin teorik düzlemden uygulama alanına aktarılması, bu ilkeleri denetleyecek kurumların yapısı ve bağımsızlığı ile doğrudan ilintilidir. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, yargı yönetiminde farklı modelleri benimsemişlerdir. Türkiye'de Hâkimler ve Savcılar Kurulu, yürütme erki ile bağları tartışılan ancak geniş bir idari yetkiye sahip

[33] Avrupa Hakimleri Danışma Kurulu (CCJE), Yargıçların Sosyal Medya Kullanımı Hakkında 25 Sayılı Görüş, 2022, (Çevrimiçi) https://www.coe.int/en/web/ccje/opinion-25-on-the-freedom-of-expression-of-judges, E.T.: 05.04.2026.

[34] Metin Feyzioğlu, a.g.e.**,** s. 212.

[35] Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/archives/ova_doc/kuzey-kibris-turk-cumhuriyeti-anayasasi, E.T.: 06.04.2026.

[36]Türkiye Adalet Akademisi, Yargı Etiği Eğitim Modülleri, Ankara, 2023, (Çevrimiçi) https://taa.gov.tr/yuklenenler/dosyalar/f1556454-0505-4104-8e65-4d08015619eb-performans-programi-2023.pdf, E.T.: 06.04.2026.

[37] Turgut Akıntürk, **Hukuka Giriş,** Savaş Yayınevi, 2021, s. 98.

bir model sunarken; KKTC'de Yüksek Adliye Kurulu, yürütmeden tamamen bağımsız, yargıç ağırlıklı ve "saf yargısal" bir model teşkil etmektedir[38].

3.1. Türkiye'de HSK ve Etik Denetim Mekanizması

Türkiye'de yargı etiği denetimi, HSK bünyesindeki Teftiş Kurulu ve ilgili daireler eliyle yürütülür. 2017 Anayasa değişikliği sonrası yapısı değişen HSK, 13 üyeden oluşmakta ve başkanlığını Adalet Bakanı yürütmektedir[39]. Bu yapı, etik ihlallerin soruşturulmasında "idari denetim" ağırlıklı bir yaklaşımı beraberinde getirir. Türk Yargı Etiği Bildirgesi uyarınca, etik kurallara aykırılık teşkil eden eylemler, disiplin soruşturmalarında birer "kusur" veya "meslek onuruna aykırılık" kriteri olarak değerlendirilmektedir. Türkiye modelinde etik, merkezi bir otorite tarafından kodifiye edilmiş ve disiplin hukukuyla organik bir bağ kurularak yaptırıma bağlanmıştır[40]. Yargı etiği, adaletin tam anlamıyla gerçekleşmesini sağlayan temel ilkelerle doğrudan bağlantılıdır; bu noktada adalet kavramı**,** yargı etiğinin en önemli dayanağını oluşturur[41]. Sosyal yaşamda bireyin ve haklarının ön plana çıkmasıyla birlikte, değerler üzerine kurulu hak arayışı toplumları ortak bir zeminde birleştirmiş ve bu ortak değerlerin tespiti üzerine pek çok çalışma yapılmıştır[42]. Yargı etiğinin asıl hedefi, yargı sürecindeki her görevlinin adil bir yargılama ortamı oluşturmasını sağlamaktır. Bu sayede toplumsal düzenin korunması mümkün kılınırken, söz konusu hedefe ulaşmak amacıyla yargı mensupları için kapsamlı mesleki etik kuralları oluşturulmuştur[43].

Türkiye'de yargı etiği, modern hukuk devletinin inşasında hem kurumsal düzenlemeler hem de mesleki kültür bağlamında kritik bir gelişim süreci izlemektedir. Türk yargı sisteminde etik, sadece hakim ve savcıların bireysel erdemlerine bırakılmış bir alan olmaktan çıkarak, özellikle 2000'li yıllardan itibaren yazılı metinlere ve uluslararası standartlara dayalı bir disiplin haline gelmiştir[44]. Bu kapsamda, 2019 yılında ilan

[38] Sultan Tahmazoğlu Üzeltürk, **Yargı Yönetimi ve Yargı Etiği: Türkiye Karşılaştırmalı Bir Analiz,** On İki Levha Yayıncılık, 2021, s. 85.
[39] Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/, E.T.: 05.04.2026.
[40] Hâkimler ve Savcılar Kurulu, 2024-2028 Stratejik Planı, Ankara, s. 12-14, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/120320241040hsk-2024-2028-stratejik-planpdf.pdf, E.T.: 06.04.2026.
[41] E. Yılmaz, "Yargı Etiği", Public and Private International Law Bultein, 40(2), 2020, s. 1293, 1311.
[42] E. N. Tuğan, U. Ömürgönülşen, "Türkiye'de Yargı Etiği İlkeleri Üzerine Bir İnceleme", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24 (Özel Sayı), 2020, s. 85.
[43] K. C. Özel, "Etik ve Etik - Hukuk Arasındaki İlişki", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi(33), 2018, s. 685, 708.
[44] Yargısal Etik, (Çevrimiçi)https://www.cjp.gov.tr/judicial-ethics#:~:text=As%20a%20result%20of%20these,March%202019%20and%20numbered%2030714, E.T.: 05.04.2026.

edilen "Yargı Reformu Strateji Belgesi ve sonrasında kabul edilen "Hâkim ve Savcı Esasları", Türkiye'de yargı mensuplarının uyması gereken etik standartları somutlaştıran temel belgelerdir[45]. Türkiye'deki uygulamada yargı etiği, büyük ölçüde evrensel bir metin olan Bangalor Yargı Etiği İlkeleri ile uyumlulaştırılmaya çalışılmıştır. Bu ilkeler çerçevesinde; bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk, dürüstlük, eşitlik, ehliyet ve liyakat gibi temel değerler, Türk hakim ve savcıları için mesleki rehber niteliği taşır[46]. Ancak Türkiye özelinde yargı etiği tartışmaları, genellikle yargının kurumsal bağımsızlığı ile bireysel etik sorumluluk arasındaki hassas denge üzerinde yoğunlaşmaktadır[47]. Hakimlerin sadece kürsüde değil, sosyal medya kullanımı gibi kamusal alanlarda da sergiledikleri tutumlar, günümüzde Türk yargı etiğinin en güncel tartışma konularından biridir[48]. Yargı etiğinin Türkiye'deki gelişiminde, Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından kabul edilen "Türk Yargı Etiği Bildirgesi" dönüm noktası teşkil eder. Bu bildirge, yargı mensuplarının toplumun güvenini sarsacak her türlü davranıştan kaçınması gerektiğini vurgularken, "adaletin tecelli etmesi kadar, tecelli ettiğinin görülmesinin de" önemine dikkat çeker[49]. Türkiye'de yargı etiği, hukuki belirliliği artırmak ve yargıya olan güveni pekiştirmek amacıyla sürekli güncellenen dinamik bir süreçtir[50].

Türkiye'de yargı etiğinin kurumsallaşması sürecinde, sadece yazılı metinlerin varlığı değil, bu metinlerin yargı kültürü içerisindeki pratik karşılığı da hayati bir öneme sahiptir. Türk yargı sisteminde etik ilkelerin hayata geçirilmesi, hâkim ve savcıların mesleki eğitim süreçlerinden itibaren bu değerleri birer davranış kalıbı haline getirmesiyle mümkündür[51]. Bu bağlamda, Türkiye Adalet Akademisi bünyesinde yürütülen eğitim faaliyetleri, etik bilincin teorik bir bilgiden ziyade, somut olaylarda karar verme iradesini şekillendiren bir pusula olarak konumlandırılmasını amaçlamaktadır[52]. Öte yandan, Türkiye'de yargı etiği tartışmaları dijitalleşen dünyada sosyal medya kullanımı ve kamusal görünürlük ekseninde yeni bir boyut

[45] T.C. Adalet Bakanlığı, Yargı Reformu Strateji Belgesi, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara, 2019, s. 15, 18.
[46] N. Öktem, M. A. Türkbağ, **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,** İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014, s. 405.
[47] Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türk Yargı Etiği Bildirgesi, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/221020251353turk-yargi-etigi-bildirgesi-rehberipdf.pdf, 31.03.2026.
[48] K. Malleson, The New Judiciary: The Effects of Expansion and Activism, Ashgate Publishing, 2002, p. 88.
[49] Council of Europe, Strengthening Judicial Ethics in Turkey, Strasbourg, CoE Publications, 2020, p. 24, 30.
[50] A. N. Sezer, "Türk Hukukunda Yargı Etiği ve Güncel Sorunlar", Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 3, 2021, s. 112.
[51] A. Ş. Gözübüyük, **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları,** Ankara, Turhan Kitabevi, 2015, s. 210.
[52] Türkiye Adalet Akademisi, "Hâkim ve Savcı Adayları için Etik Eğitimi Modülü", Ankara, TAA Yayınları, 2020, s. 45, 50.

kazanmıştır. Bir yargı mensubunun dijital platformlardaki paylaşımlarının tarafsızlık karinesini zedeleyip zedelemediği, etik ve ifade özgürlüğü arasındaki ince çizgide değerlendirilmektedir. Türk Yargı Etiği Bildirgesi, bu konuda yargı mensuplarına "mesleğin vakar ve onuruna uygun hareket etme" ödevini yükleyerek, dijital ayak izlerinin dahi yargıya olan genel güveni sarsmaması gerektiğini hatırlatır[53]. Türkiye'de yargı etiğinin güçlendirilmesi, yargının sadece teknik bir "kanun uygulayıcısı" olmaktan çıkıp, toplumsal adaletin sarsılmaz bir güvencesi haline gelmesiyle eş anlamlıdır. Etik ihlallerine yönelik etkin bir şikâyet ve denetim mekanizmasının işletilmesi, dürüst ve tarafsız yargı mensuplarının korunması ve sistemin şeffaflaşması adına kritik bir denge unsuru oluşturur. Hukuk devleti idealine ulaşma yolunda, etik ilkelerin yargısal faaliyetlerin merkezine yerleştirilmesi, Türkiye'nin uluslararası hukuk normlarıyla entegrasyonunu da perçinleyecektir[54].

Modern disiplin anlayışında hakimler, verdikleri hükümlerden ziyade sergiledikleri hatalı davranışlar sebebiyle sorumlu tutulurlar. Mahkeme kararlarındaki yanlışların düzeltilmesi ise sadece yine yargı yoluyla gerçekleştirilmelidir[55]. Yargıçların uyması gereken etik ve davranış ilkelerinin önceden net bir şekilde tanımlanması, yargı üzerindeki baskıları engellemek için şarttır. Disiplin cezası veren kurumlara sınırsız bir yetki tanınması, yargının bağımsız yapısına zarar verebilir[56].

3.2. KKTC'de Yüksek Adliye Kurulu ve Özerk Denetim

KKTC Anayasası'nın 141. maddesi uyarınca kurulan Yüksek Adliye Kurulu; Yüksek Mahkeme yargıçları, Başsavcı, Cumhurbaşkanı ve Meclis tarafından seçilen üyeler ile Baro temsilcisinden oluşur[57]. Ancak kurulun kalbi ve karar verici çoğunluğu yargıçlardan oluştuğu için, yürütmenin etik denetim üzerindeki etkisi yok denecek kadar azdır. KKTC'de etik denetim, Türkiye'deki gibi ayrıntılı bir "bildirge" üzerinden değil, yargıçların kendi iç disiplini ve Yüksek Adliye Kurulu'nun gelenekselleşmiş etik

[53] Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türk Yargı Etiği Bildirgesi, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/221020251353turk-yargi-etigi-bildirgesi-rehberipdf.pdf, 31.03.2026.
[54] European Commission, Turkey Report 2022, Brussels, SWD, 2022, p. 25, 28.
[55] S. İnceoğlu, "Karşılaştırmalı Hukuk Yaklaşımıyla Yargıca Yönelik Disiplin Süreçlerinin Yargı Bağımsızlığına Etkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2007, s. 55, 75.
[56] E. N. Tuğan, U. Ömürgönülşen, **a.g.m.,** s.100.
[57] Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/archives/ova_doc/kuzey-kibris-turk-cumhuriyeti-anayasasi, E.T.: 06.04.2026.

standartları üzerinden yürür. Burada etik, disiplin cezasından ziyade "yargıçlık vakarı" ve "mesleki liyakatin bir parçası" olarak görülür[58]. Her iki sistem kıyaslandığında; Türkiye'nin yazılı ve merkeziyetçi bir etik denetim sistemine, KKTC'nin ise geleneksel ve özerk bir yapıya sahip olduğu görülür. Türkiye modelinde etik kurallar, yargı üzerindeki toplumsal denetimi artırmayı hedeflerken; KKTC modelinde kurum, dış müdahalelere karşı bir kalkan vazifesi görerek etik standartları kendi içinde korumaktadır. Ancak her iki sistemde de ortak payda, etik ihlallerin yargı bağımsızlığını zedeleyeceği ve bu nedenle ödün verilmemesi gereken bir alan olduğudur[59].

Türkiye ve KKTC arasındaki kurumsal farklar, etik ihlallere verilen disiplin tepkilerinde de kendini göstermektedir. Türkiye'de Hâkimler ve Savcılar Kurulu, etik ilkeleri ihlal eden yargı mensupları hakkında uyarma, kınama veya yer değiştirme gibi kademeli cezalar uygulama yetkisine sahiptir. Bu süreçte "mesleğin şeref ve onurunu bozucu" davranışlar, somut disiplin suçları olarak tanımlanmıştır[60]. Türkiye modelinin en belirgin özelliği, etik denetimin idari bir performans kriteri haline gelmesidir. Bu durum, yargıçların kararlarında daha dikkatli olmalarını sağlasa da, "idari vesayet" endişelerini de beraberinde getirmektedir. Etik kodların bu denli ayrıntılı yazılması, yargıçların hareket alanını daraltan bir unsur olarak da tartışılmaktadır[61].

KKTC'de Yüksek Adliye Kurulu, etik denetimi bir "meslek içi öz denetim" olarak yürütür. KKTC yargı sisteminde bir yargıcın görevden alınması veya disiplin cezası alması, Türkiye'ye oranla çok daha nadir görülen ve son derece ağır şartlara bağlı bir süreçtir[62]. Bu durum, KKTC'deki yargı bağımsızlığının "kurumsal bir zırh" ile korunduğunu gösterir. Ancak bu kapalı devre sistem, dışarıdan bakıldığında "yargısal muhafazakârlık" olarak algılanabilmekte ve toplumsal hesap verebilirlik noktasında eleştirilere konu

[58] Şafak Gümüş, "Kıbrıs Türk Hukukunda Yargı Bağımsızlığı ve Hesap Verebilirlik", KKTC Barolar Birliği Yayınları, 2018, s. 56.
[59] European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ), Report on Judicial Systems in Europe, (Çevrimiçi) coe.int/en/web/cepej/special-file-report-european-judicial-systems-cepej-evaluation-report-2022-evaluation-cycle-2020-data-, E.T.: 05.04.2026.
[60] 2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, (Çevrimiçi) https://teftis.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/50220251420002802.pdf, E.T.: 06.04.2026.
[61] Ergun Özbudun, "Türkiye'de Anayasa Düzeni ve Yargı Bağımsızlığı", İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2020, s. 112.
[62] KKTC Mahkemeler Yasası (9/76), (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/, E.T.: 06.04.2026.

olabilmektedir. KKTC'deki etik anlayış, yargıcın kararlarından ziyade, tarafsızlık görünümünü bozacak sosyal ilişkilerine odaklanmaktadır[63].

İki sistem arasındaki bir diğer önemli fark, yargı dışı unsurların etik denetime katılım düzeyidir. Türkiye'de HSK üyelerinin bir kısmının Meclis tarafından seçilmesi, etik standartların belirlenmesinde "demokratik meşruiyet" unsurunu öne çıkarırken; KKTC'de Yüksek Adliye Kurulu içerisinde Baro temsilcisinin bulunması, etik denetime "paydaş katılımı" sağlamaktadır[64]. Avukatların etik denetim sürecindeki bu dolaylı varlığı, kürsü ile savunma arasındaki etik sınırların daha şeffaf bir şekilde tartışılmasına imkan tanır. Türkiye modelinde ise savunma makamının HSK yapısında doğrudan temsil edilmemesi, etik denetimin daha çok hiyerarşik bir iç denetim olarak kalmasına yol açmaktadır[65].

Nihayetinde, her iki ülkedeki kurumsal yapılar, kendi siyasal ve hukuki tarihlerinin bir ürünüdür. Türkiye, "kodifiye edilmiş ve yaptırıma bağlanmış" bir etik düzenle yargıya güveni inşa etmeye çalışırken; KKTC, "geleneksel, özerk ve içtihat odaklı" bir yapıyla yargı onurunu korumaktadır. Her iki modelin de temel zorluğu, yargı bağımsızlığını zedelemeden, etik ihlallere karşı etkin ve şeffaf bir denetim mekanizmasını sürdürülebilir kılmaktır. Bu bağlamda, Türkiye'nin yazılı standartları ile KKTC'nin kurumsal özerkliği, bölgesel bir "en iyi uygulama" sentezi oluşturma potansiyeline sahiptir[66].

Sonuç

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde yargı etiği üzerine yapılan bu çalışma, her iki hukuk sisteminin de adalete duyulan güveni merkeze aldığını, ancak bu hedefe ulaşmak için farklı metodolojiler izlediğini ortaya koymaktadır. Türkiye, yargı etiğini kodifiye ederek ve merkezi bir denetim yapısı üzerinden disiplin hukukuyla ilişkilendirerek kurumsallaştırmıştır. KKTC ise, İngiliz hukuk geleneğinin bir mirası

[63] Bertan Zaroğlu, **Kıbrıs Türk Hukukunda Adalet ve Etik,** Işık Kitabevi Yayınları, 2019, s. 88.
[64] Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/archives/ova_doc/kuzey-kibris-turk-cumhuriyeti-anayasasi, E.T.: 06.04.2026.
[65] Metin Feyzioğlu, "Savunma Makamı Gözüyle Yargı Etiği", Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2021, s. 45.
[66] "Talat Akın, Karşılaştırmalı Yargı Sistemleri: Türkiye ve KKTC Örneği", Akademik Bakış Dergisi, 2022, s. 201.

olarak etik değerleri, yargısal özerklik ve içtihatlarla şekillenen mesleki bir kültür olarak yaşatmaktadır.

Türkiye perspektifinden bakıldığında, Türk Yargı Etiği Bildirgesi büyük bir reform adımıdır; ancak etik kuralların sadece birer disiplin cezası dayanağı olarak görülmemesi esastır. Etik, yargıçlar için bir baskı unsuru değil, bağımsızlıklarını koruyan bir rehber olarak içselleştirilmelidir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise, yargının yürütmeden tam bağımsız yapısı etik standartların korunması için muazzam bir zemin sunmaktadır. Ancak dijitalleşen dünya ve değişen toplumsal dinamikler, KKTC'de de etik kuralların daha belirgin ve yazılı bir çerçeveye kavuşturulmasını gerekli kılmaktadır. Küçük toplum yapısının getirdiği yakın sosyal ilişkiler riski, ancak güçlü bir etik farkındalık ve sürekli meslek içi eğitimle bertaraf edilebilir. Türkiye ve KKTC için yargı etiği, yargı bağımsızlığının bir kısıtlaması değil, aksine en büyük teminatıdır. Yargıcın sadece yasaya değil, etik değerlere de sadık kalması, kararın doğruluğu kadar karar verenin saygınlığına da hizmet eder. Unutulmamalıdır ki; adaletin kılıcı keskin olmalıdır, ancak o kılıcı tutan elin etik zırhı, adaletin kendisi kadar hayati bir öneme sahiptir.

Türkiye'deki yargı pratiğinde, kamu vicdanını yaralayan olaylarda yargıçların etik bildirge çerçevesinde daha şeffaf ve anlaşılır gerekçeler üretmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu durum, yargının sadece bir karar mekanizması değil, aynı zamanda toplumsal barışı tesis eden bir etik otorite olduğunu teyit etmektedir. KKTC'de ise, yargı bağımsızlığının anayasal mutlaklığı, yargıçlara geniş bir hareket alanı tanırken; bu özgürlüğün etik bir otokontrol ile dengelenmesi, sistemin sürdürülebilirliği açısından hayatidir. Her iki ülkede de yargı etiği eğitimi, sadece staj dönemine hapsedilmemeli, meslek içi eğitimin dinamik bir parçası olarak vaka analizleri üzerinden sürekli güncellenmelidir.

Türkiye'nin Dijital Dönüşüm Ofisi ve Adalet Bakanlığı'nın teknolojik yatırımları, etik denetimin dijital dünyada da varlık göstermesini gerektirmektedir. KKTC yargı sisteminin de bu dijital dönüşüme eklemlenirken, İngiliz hukukundan gelen insan odaklı adalet geleneğini dijital etik standartlarla harmanlaması beklenmektedir. Bu bağlamda, her iki ülkenin de Dijital Yargı Etiği Rehberi gibi öncü çalışmalara imza atması, bölgesel liderlik açısından kritik bir fırsattır.

Yargı etiğinin başarısı sadece kurumların değil, toplumun adalet algısının da iyileştirilmesine bağlıdır. Yargı mensuplarının etik ihlallerine yönelik denetimlerin şeffaf bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması, yargı kendi içindeki yanlışı ayıklar mesajını vererek sisteme olan güveni konsolide edecektir. Türkiye'nin kurumsal raporlama geleneği ile KKTC'nin şeffaf ve erişilebilir yüksek yargı kararları, bu güvenin inşasında temel taşlarıdır. Unutulmamalıdır ki, yargı etiği bir cezalandırma aracı değil, yargı görevinin kutsallığını koruyan bir onur belgesidir. Hem Türkiye hem de KKTC, bu bilinçle hareket ederek, hukuk devletinin evrensel standartlarını kendi ulusal kimlikleriyle taçlandırmaya devam etmelidir.

Kaynaklar

Akarsu, B.: **Ahlak Öğretileri,** İstanbul, Remzi Kitabevi, 1998.

Akın, Talat: Karşılaştırmalı Yargı Sistemleri: Türkiye ve KKTC Örneği", Akademik Bakış Dergisi, 2022, s. 201.

Akıntürk, Turgut: **Hukuka Giriş,** Savaş Yayınevi, 2021.

Aydın, İ. P.: **Etik ve Ahlak: Kavramsal Bir Analiz,** Ankara, Bilge Yayınları, 2021.

Bircan, H. H.: "Fârâbî'nin Ahlâk Felsefesinde Değerlerin Kaynağı Sorunu", **Değerler Eğitimi Dergisi,** 2015, s. 395.

Cevizci, A.: **Etik: Ahlak Felsefesi,** İstanbul, Say Yayınları, 2014.

Council of Europe, Strengthening Judicial Ethics in Turkey, Strasbourg, CoE Publications, 2020, p. 24, 30.

Dworkin, R.: **Law's Empire,** Harvard University Press, 1986.

European Commission, Turkey Report 2022, Brussels, SWD, 2022, p. 25, 28.

Erginel, Taner: **Kıbrıs Türk Hukuk Sistemi ve Yargı Bağımsızlığı,** Lefkoşa, 2005.

Feyzioğlu, Metin: **Yargı Etiği ve Adil Yargılanma,** Ankara, Adalet Yayınevi, 2018.

Feyzioğlu, Metin: "Savunma Makamı Gözüyle Yargı Etiği", Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2021, s. 45.

Floridi, L.: **The Ethics of Information,** Oxford University Press, 2013, p. 74.

Fuller, L. L.: **The Morality of Law,** Yale University Press, 1969.

Gözübüyük, A. Ş.: **Hukuka Giriş ve Hukukun Temel Kavramları,** Ankara, Turhan Kitabevi, 2015.

Gümüş, Şafak: "Kıbrıs Türk Hukukunda Yargı Bağımsızlığı ve Hesap Verebilirlik", KKTC Barolar Birliği Yayınları, 2018, s. 56.

Hafızoğulları, Zeki: "Hukuk Devleti ve Yargı Etiği", **Ankara Barosu Dergisi,** Sayı 4, 2012, s. 89.

Hart, H. L. A.: **The Concept of Law,** Oxford University Press, 2012.

Hirsch, E. E.: **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Dersleri,** Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 2011.

Işık, Arzu: "Sosyal Medya ve Yargı Etiği: Hakimlerin İfade Özgürlüğü Üzerine Bir İnceleme", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,** 2020, s. 74.

Işıktaç, Y.: "Hukuk, Etik İlişkisinde Yeni Gelişmeler", **Journal of Istanbul University Law Faculty,** 2000, s. 3,14.

İnam, A.: **Hukuk ve Etik: Bir Karşılaştırma Denemesi,** Ankara, Vadi Yayınları, 2005.

İnceoğlu, Sibel: **Yargı Etiği,** Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

İnceoğlu, S.: "Karşılaştırmalı Hukuk Yaklaşımıyla Yargıca Yönelik Disiplin Süreçlerinin Yargı Bağımsızlığına Etkisi", Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2007, s. 55, 75.

Kuçuradi, İoanna: **Etik,** Türkiye Felsefe Kurumu Yayınları, Ankara, 2010.

Kant, I.: **Groundwork of the Metaphysics of Morals,** Cambridge University Press, 1998, p. 30, 33.

Malleson, K.: The New Judiciary: The Effects of Expansion and Activism, Ashgate Publishing, 2002, p. 88.

Özel, K. C.: "Etik ve Etik - Hukuk Arasındaki İlişki", Türkiye Adalet Akademisi Dergisi(33), 2018, s. 685, 708.

Özbudun, Ergun: "Türkiye'de Anayasa Düzeni ve Yargı Bağımsızlığı", İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2020, s. 112.

Özdemir, H. K.: **Türkiye'de Yargı Etiği İlkeleri ve Vatandaşların Yargı Etiği Algısı,** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, SBE Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 2023.

Öktem, N.: **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,** İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2012.

Öktem, N., Türkbağ, M. A.: **Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi,** İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2014.

Özlem, D.: **Etik: Ahlak Felsefesi,** İstanbul, İnkılap Kitabevi, 2004, s. 205.

Pieper, A.: **Etiğe Giriş,** İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2012.

Sandel, M. J.: **Justice: What's the Right Thing to Do?,** Farrar, Straus and Giroux, 2009.

Sezer, A. N. : "Türk Hukukunda Yargı Etiği ve Güncel Sorunlar", Ankara Barosu Dergisi, Sayı: 3, 2021, s. 112.

Singer, P.: **Practical Ethics,** Cambridge University Press, 2011.

Tahmazoğlu Üzeltürk, Sultan: **Yargı Yönetimi ve Yargı Etiği: Türkiye Karşılaştırmalı Bir Analiz,** On İki Levha Yayıncılık, 2021.

T.C. Adalet Bakanlığı, Yargı Reformu Strateji Belgesi, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Ankara, 2019, s. 15, 18.

Tuğan, E. N., Ömürgönülşen, U.: "Türkiye'de Yargı Etiği İlkeleri Üzerine Bir İnceleme", Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24 (Özel Sayı), 2020, s. 85.

Türkiye Adalet Akademisi, "Hâkim ve Savcı Adayları için Etik Eğitimi Modülü", Ankara, TAA Yayınları, 2020, s. 45, 50.

Ürek, O.: "Kant'ta Etik Değerler Olarak Özgürlük ve Saygı", **Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi,** 2007, s. 192.

Yılmaz, E.: "Yargı Etiği", Public and Private International Law Bultein, 40(2), 2020, s. 1293, 1311.

Zaroğlu, Bertan: **Kıbrıs Türk Hukukunda Adalet ve Etik,** Işık Kitabevi Yayınları, 2019.

İnternet Kaynakları

Avrupa Hakimleri Danışma Kurulu (CCJE), Yargıçların Sosyal Medya Kullanımı Hakkında 25 Sayılı Görüş, 2022, (Çevrimiçi) https://www.coe.int/en/web/ccje/opinion-25-on-the-freedom-of-expression-of-judges, E.T.: 05.04.2026.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Piersack v. Belgium, Başvuru No: 8692/79, 1982, (Çevrimiçi) https://insanhaklari.gen.tr/Metin.aspx?id=1093&d=T, E.T.: 05.04.2026.

Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi (UNODC), Yargı Etiği İlkelerine İlişkin Şerh, (Çevrimiçi) https://www.unodc.org/, E.T.: 05.04.2026.

Bangalor Yargı Etiği İlkeleri, 2002, (Çevrimiçi) https://www.yargitay.gov.tr/documents/ek1-1612425208.pdf, E.T.: 01.04.2026.

European Commission for the Efficiency of Justice (CEPEJ), Report on Judicial Systems in Europe, (Çevrimiçi) coe.int/en/web/cepej/special-file-report-european-judicial-systems-cepej-evaluation-report-2022-evaluation-cycle-2020-data-, E.T.: 05.04.2026.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, 2024-2028 Stratejik Planı, Ankara, s. 12-14, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/120320241040hsk-2024-2028-stratejik-planpdf.pdf, E.T.: 06.04.2026.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türk Yargı Etiği Bildirgesi, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/221020251353turk-yargi-etigi-bildirgesi-rehberipdf.pdf, 31.03.2026.

Hâkimler ve Savcılar Kurulu, Türk Yargı Etiği Bildirgesi, (Çevrimiçi) https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/221020251353turk-yargi-etigi-bildirgesi-rehberipdf.pdf, 31.03.2026.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/archives/ova_doc/kuzey-kibris-turk-cumhuriyeti-anayasasi, E.T.: 06.04.2026.

KKTC Mahkemeler Yasası (9/76), (Çevrimiçi) https://www.mahkemeler.net/, E.T.: 06.04.2026.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, (Çevrimiçi) https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/, E.T.: 05.04.2026.

Türk Yargı Etiği Bildirgesi, Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kararları, (Çevrimiçi) https://www.yargitay.gov.tr/documents/ek1-1573198810.pdf, E.T.: 02.04.2026.

Türkiye Adalet Akademisi, Yargı Etiği Eğitim Modülleri, Ankara, 2023, (Çevrimiçi) https://taa.gov.tr/yuklenenler/dosyalar/f1556454-0505-4104-8e65-4d08015619eb-performans-programi-2023.pdf, E.T.: 06.04.2026.

Yargısal Etik, (Çevrimiçi)https://www.cjp.gov.tr/judicial-ethics#:~:text=As%20a%20result%20of%20these,March%202019%20and%20numbered%203 0714, E.T.: 05.04.2026.

2802 Sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunu, (Çevrimiçi) https://teftis.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/50220251420002802.pdf, E.T.: 06.04.2026.

FİNANS: Bu çalışmanın yürütülmesinde herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI: Yazarlar bu çalışmayı etkileyebilecek finansal çıkarlar veya kişisel ilişkiler olmadığını beyan eder.

YAZAR KATKILARI: Yazarlar makalenin tümünü katkılarıyla oluşturmuştur.

ETİK ONAY BEYANI: Bu çalışmada Yerel Etik Kurul Onayına gerek duyulmamıştır. Yazar,lar bu üründe derginin Yapay Zekâ politikasına uymayı taahhüt etmiştir.

VERİ KULLANILABİLİRLİK BEYANI: Bu çalışmada kullanılan verilere yazardan talep üzerine erişilebilir.

FINANCE: No financial support was received for the conduct of this study.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT: The authors declared that there are no financial interests or personal relationships that may influence this study.

AUTHOR CONTRIBUTIONS: The authors have contributed to the manuscript in its entirety.

ETHICAL APPROVAL STATEMENT: Local Ethics Committee Approval was not required for this study. The author has committed to complying with the journal's Artificial Intelligence policy in this product.

DATA AVAILABILITY STATEMENT: The data used in this study are available upon request from the author.

Bu eser Creative Commons Atıf 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
(This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License)